

venskih knjig; rad se ne hvalim, ali rečem, da so moje delo hvalili razni slov. listi in tudi privatno sem dobil od raznih gospodov pohvale; tega pa nočem, da bi me »Mariboržanka« hvalila, rajši vem in veliko zadostenje mi je, če me šteje ona za »schmierer« in to lahko, saj je ona revka še večja — mazača. Kar se pa tiče one živali, na kateri je naš Gospod nekaj jezdil, me prav veseli njegova opazka, da vem, da se v tem srečava z Žrjavsko čenčo. Slov. mazač.

Iz Vitanja. (Šulverein, sadjereja.) V naši šoli se premalo nemškutari, zato si hočejo »nemski« Vitanjčanje postaviti tudi popolnoma nemško »šulvereinsko« šolo. Vsled tega so bili v petek, dne 12. maja pozvani vsi stariši iz trga in vasi na občinski urad, kjer bi naj izpovedali, v katero šolo hočejo vpisati svoje otroke. Pri tej priliki so pa naši nemškutari tudi prav dobro pokazali svojo navadno surovost. Vse svoje moči so napeli, še svojega »tekočega« prijatelja so si na pomoč vzeli, da so bili srčnejši in kadar je kdo omahoval in premišljeval, so za njegovim hrbtom kričali: »dajč, dajč«, tako da jih je moral okrajni glavar ostro posvariti. Obžaljevanja vredni so oni stariši, ki se dajo premotiti od par visoko letečih mogočnjakov, kakor bi ti izpod plašev same cekine trosili nad Vitanje. Pride čas, ko se bo le zapovedalo, za šolo »plačaš, pa greš«. — V nedeljo, dne 14. maja prišel je k nam sadjerejski učitelj, g. Bele, ter nas je s svojim poukom jako zadovoljil in bomo zdaj gotovo po njegovih nasvetih ravnali, da bo od sadja tudi dosti koristi. Po hribih je zdaj vse drevje v najlepšem cvetu in pričakujejo obilo sadu. Bog daj!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličastvo svitli cesar so vsprejeli v soboto opoldne delegaciji ter so prijazno nagovorili blizo vse delegate, samo troje mladočeške poslance so popolnoma prezrli, ne brez pomena. — Za prihodnje leto tirja minister za državno vojaštvo 41 milj. več, kakor doslej. — V mestni svet na Dunaji so bile v ponedeljek volitve in so voljeni iz večine liberalci, samo dr. Lueger, vodja meščanske stranke, je zmagal ter pride torej v mestni svet. Mož ima »oster jezik«.

Češko. V Pragi je trgovaška zbornica izvolila dr. Forta, iz zmerne mladočeške stranke, za drž. poslanca, nemški trgovci niso volili, pač pa nekaj staroških. V avstrijski delegaciji so štirje mladočeški poslanci, toda niso v nobenem odseku, to pa je, po njih misli, preziranje češkega ljudstva; drugi pa sodijo, da je to že preziranje, pa ne češkega ljudstva, ampak mladočeških kričav.

Štajarsko. V nedeljo se je v Gradcu začelo posvetovanje obrtniškega shoda; vdeležuje pa se posvetovanja 60 zastopnikov obrtniških društev iz naše države. — Ker »Südmark« nima veliko veliko denarja na polaganje, nekateri pragermani pa iščejo le denarja od nje, zato so si že na vs križje in »baron« Pistor pri Sentilji v Slov. goricah ima svojo težavo, da se ostrese vseh, ki se držijo njega, ker ni groša, ali »baron« jih še tolaži, kolikor more ter jim kaže — na prazne žepe svoje.

Koroško. Dolgo se pripravlja mestni zastop v Celovci na električno razsvetlavo, ali nekateri pravijo celo, da iz take razsvetljave ne bode nič, ker jim hodi predrago. — Slov. posojilnica v Tinjah jako lepo, da si počasi, napreduje; lani je bilo v njej 10.721 gld. in 66 kr. prometa, združnikov je 83.549 pa je deležev. — V Beljak pride slov. telovadno društvo »Sokol« in to

je Nemcem neki izzivanje. Čudno, ali Koroško ni več pod c. kr. orlom?

Kranjsko. Volitve v zdravniško zbornico so se v Ljubljani izvršile Nemcem na srečo; ali zoper nje se ugovarja pri ministerstvu. — Vladno glasilo »Laib. Ztg.« dobi novega urednika dr. Noe, moža po volji barona Heina, ker je Nemec in liberalec od pet do glave. Slov. pregovor pravi: da »gliha vkup štriha«, ali je tudi tukaj tako?

Primorsko. V Solkanu pri Gorici je izvoljen za župana A. Možetič, sin dosedanega župana ter je vrl Slovenec, iredentovci so torej propadli. — Po Primorji se naleti semtertje na ponarejen denar, po 50 in 1 gld. Po dnevu se izpoznajo lahko, ne pa tako pri luči v noči. — V Trstu so bile v ponedeljek volitve v 4. razredu ter so voljeni sami iredentovci in če bode tudi v ostalih razredih tako, tedaj lahko vemo, kaki domoljubi so v tem mestu, ki živi na stroške cele države.

Hrvasko. Odkar je grof Khuen-Héderváry hrvaški ban t. j. namestnik kralja — Hrvati govorijo le o kralji, ne o cesarji — od tedaj je težko biti za urednika pri listu, ki ne hvali bana, kajti ali denejo list ali urednika ali oba pod kjuče, če stoji kaj v listu, kar ni banu po volji. Tako se godi sedaj listu »Obzor«.

Ogersko. V hiši magnatov t. l. v gosposki hiši državnega zbora so sklenili postaviti o ljudski šoli, pa tako, da se škofje še niti niso udeležili posvetovanja o njej. Lahko si torej mislimo, kaka da je ta postava. — Sedanje ministerstvo se imenuje sicer po predsedniku dr. Wekerlu, ali v resnici je ministerstvo pod papežem kalvincev — Kolomanom Tisza. Kar počenja dr. Wekerle, vse se suče le v po volji Tisza. Slabo znamenje!

Vnanje države.

Rim. Pri sv. očetu Leonu XIII. bode veliko konsistorije dne 15. junija in sv. oče imenujejo tistokrat nekaj kardinalov in nekoliko škofov za razne dele svetá. Kardinal Galimberti, doslej nuncij na Dunaji, preseli se začetkom junija v Rim, pri svitlem cesarji je vzel že svoje slovo.

Italije. Novo ministerstvo je gotovo, grof Eula je minister za pravosodje in Agliardi za državne finance; drugi pa so stari, staro bode pa tedaj tudi delovanje, veliko sreče ne bode za državo od njega. Kako pa tudi, saj tiči država v dolgih in je vsa v oblasti framasonov in njim je ljubo, če kralj ne more odkrižati se njih in pa judovskih pijavic.

Francija. V državnem zboru so sklenili postaviti, vsled katere ne more človek postati poslanec, ako ima svoje dohodke od države. To je sicer pametno, ali postava sega predaleč, ker šteje tudi take v to vrsto, kateri dobijo le kaj malega od države, n. pr. duhovniki, ki dobijo kje kaj iz ustanove, katero si lasti država, da-si do nje nima pravice.

Belgija. Nekaj časa sem je v tej državi mirno, tudi delavci ne razsajajo več v toliki meri, kakor je bilo nekoliko časa: njim so namreč dovolili neko pravico do volitev, ali človek ne zna prav, če bode ta pravica njim na korist ter se zdi že celo delavcem ta pravica dar, ki bolje, da bi ga ne bilo. V obče pa so pravice gledé na volitve lahko celo — krivice.

Anglije. Kraljica Viktorija stoji že visoko v letih in po vrhu je že tudi bolehná, sedaj biva v Firenci v Italiji. Kar pa človeka v tem veseli, je to, da uživa ona sploh v državi in tudi drugod veliko spoštovanje. V političnih rečeh pa kraljica nima večje veljave: tu velja volja ministrov, oziroma njih stranke, skorej vse.

Nemčija. Cesar Viljem II. si prizadeva zdaj največ za to, da pride v novi državni zbor taci po-

slancev, ki bodo za novo vojaško postavo. Iz tega namena je cesar sedaj v tem, sedaj v onem kraju, kjer govori za-njo. Mi skorej nimamo več dvoma, da se mu to posreči. Ali pa bode ta postava za Nemce sreča? Po naših mislih ne bode sreča ne za Nemčijo, pa tudi ne za Avstrijo, kajti prej ali slej dobimo tudi mi enako postavo — enake stroške.

Rusija. Car Aleksander III. je bil več dni v Moskvi in tukaj so ga slavili več, kakor jim je more biti šlo iz srca. Moskva leži na poljski zemlji, je nje glavno mesto in kakor je znano, Poljaki ne marajo veliko za Ruse. — Tepež je po volji carja poslednji tudi pri kaznjencih na konci in je ostra zapoved zoper njega.

Bolgarija. Sobranje je dokončalo svoje delovanje v Tirnovi. Knez Ferdinand je sklenil sobranje ali državni zbor slovesno ter je izrekel svojo hvalo poslancem, češ, da so delovali za dom, za pravice mlade kneževine. Nekaj primanjkljaja pa je tudi že v kasah te države.

Srbija. Mladi kralj Aleksander je ukazal, da naj eden polk vojaštva nosi ime kraljice, njegove matere Natalije. Otroška ljubezen je lepa tudi pri kralji! — Minister dr. Dokič je dobil najvišje odlikovanje: beli orel. —

Turčija. Miriditi, roparsko ljudstvo, so drli te dni v Črno goro ter so se sprijeli s kmeti, ki so branili svoje imetje, do krvi, potem pa so jo naglo popihali v svoj brlog.

Afrika. General Dodds, tisti, ki je ugnal Dahomejce, biva sedaj v Parizu, pa je republikanec na poti, ker se bojijo, da ga ljudstvo kje ne tirja za predsednika republike. To pa je celo lahko, da se pride do tega.

Amerika. Cesar »nebeškega kraljestva« t. j. kitajski je prišel z republiko »združenih držav« na vs križje. V teh državah namreč ne marajo več kitajskih delavcev in jih zato ne pustijo več prek meje. Cesar pa se grozi sedaj, da prežene iz svoje države vse tujce, posebno iz Amerike. To utegne pomagati.

Za poduk in kratek čas.

S trebuhom za kruhom.

(Dalje.)

Postala sta torej pri zidu čakajoč komisarja; med tem pa ju je obdajal hrup neznanega, velikega mesta. Nikoli se nista videla kaj takega. Ulice so bile ravne in široke, a po njih se je gnetlo toliko ljudij, kakor ob semnju; sredi kočije, jezdec in železna cesta, po kateri so mule vlekle vozove. Okrog je donela čudna, neznana govorica; razlegal se je krik delalcev in prodajalcev. Vsak hip so se porivali čisto črni ljudje, velikih kodrastih glav. Pri pogledu teh črncev sta se Lovrenc in Micka pokrižala pobožno. Nekako čudno se jima je zdelo to mesto: tako šumno in polno hrupa in upitja človeškega! Vsi so ondi tekli tako naglo, kakor bi gonili koga, ali pa utekali pred kom; vrh tega je migljalo ljudstva, kakor mravelj. Kako čudni so obrazi! Tu črni, tam zelenožolti, ondi rudečkasti.

Tako mine ura za uro; Lovrenc in Micka sta pa čakala komisarja. Ljudje so hodili mimo, ne da bi se ozrli na njiju. Ondi se ne čudijo nikomu. Zopet mine ura. Kmetski život je potrpežljiv; vendar se jima začne nekaj težkega delati na duši. Samotno jima je bilo na ladiji, hudo in strašno sredi tujih ljudij in vodne pusti- nje. Molila sta, da bi ju Bog srečno prevodil, kakor zablajena otroka čez morske vode. Mislila sta si, da se konča njiju nadloga brž, ko stopita na kopno. No sedaj

sta se pripeljala; bila sta sredi velikega mesta; ali v tem mestu, v tem hrupu človeškem sta se čutila še bolj osamela, kakor na ladiji.

Komisar ni prišel. Kaj počneta, če sploh ne pride, če ju je Lah zapeljal?

Zadržteli sta od strahu pri tej misli ubogi kmet-ski srci. Kaj počneta? Naravnost — pogineta. Zopet odbijejo ure mestne. Mračilo se je na svetu. Živost je prenehala v pristanišču; po ulicah so prižigali svetilke; razplamenelo je po vsem mestu. Polagoma se nasip izprazni. Ona sta pa čakala. Naposled se stori noč, in v pristanišču je vse tiho. Včasile so dimniki parnikov bruhnili iskre, ki so ugasnile v temi; ali pa je valovje zapljuskalo ob kameneni nasip. Včasile se je razlegala pesmica pijanega mornarja, vračajočega se na ladijo. Ona sta pa čakala.

Če tudi bi ne hotela čakati, kam bi pa šla, kaj bi počela, kam bi se obrnila, kam bi položila trudno glavo? Oh komisar ni prišel in ne pride, ker takih komisarjev sploh ni!

Lah je bil agent društva za izselnike; dobival je odstotke za vsakega človeka, katerega je zvodil čez morje; za drugo pa se ni zmenil.

Lovrencu se je zdelo, da ga tlači neka silna teža k zemlji, da visi morda gnev božji nad njim.

Čakal je in čakal, molče, kakor le kmet čakati more; naposled izpregovori Micka:

»Oče!«

»Tiho! Ni milosrčnosti v tem mestu.«

»Vrniva se v Bistrice ...«

»Idi, vtopi se ...«

»Bože, Bože!« šepetala je tiho Micka.

Lovrenca se poloti žaloba.

»Sirota, ubožica! ... Da bi se vsaj tebe usmilil Bog ... Ali ni ga več čula. Naslonila je glavo na steno in zatislila oči. Prišle so sanje, pretrgane, težke, blodeče.

(Dalje prih.)

Šmešnica. V Chicagu je odbor imovitih žen, ki si daje posla pri razstavi. Na čelu tega odbora je gospa Palmer; te dni pa so se ji zamerile tovarišice in takoj skliče zbor, da v njem odloži predsedništvo. To jim ona torej naznani in se — zjoče. Za-njo izpregovori gospa Lyons ter predlaga, naj se izreče predsednici zahvala in se — zjoče. Gospa Hooter se vzdigne ter ugovarja zoper razvado, da se predsednici preveč očituje in se — zjoče. Nazadnje se pa glasuje, ali se naj izreče predsednici zahvala. Predlog se vsprejme soglasno in vse vdeležnice se — zjočejo.

Razne stvari.

(C. kr. namestnik) baron Kübeck je bil zadnji četrtek v Mariboru ter si je ugledal novo poslopje c. kr. gimnazije in je obiskal ob enem tudi deško mestno šolo. Popoldne pa je obiskal mil. knezoškofa ter se je zvečer vrnil v Gradec.

(Odbor) »Slov. Matice« ima v soboto, dne 3. junija ob petih popoldne sejo v pisarniških prostorih Matičine hiše na Kongresnem trgu št. 7 v Ljubljani. Na dnevnem redu je med drugim poročilo odseka za preuredbo društvenih pravil.

(Umrli) je č. g. župnik Jan. Kraner na Kapli pri Arvežu dne 27. majnika t. l., doma od Sv. Ané na Krembergu, v 51. letu svoje starosti, po kratki, sila mučni bolezni. Naj počiva v miru blago sree bogoljubnega duhovnega pastirja!

(Dijaški kuhinji) v Mariboru je daroval č. g. Franc Cerjak, kaplan pri Sv. Benediktu v slov. goricah, 5 in neimenovana oseba 2 gold.